

Podgorica, 17.jul 2011.

PRINCIPI NA RASPRODAJI

U susret dugo najavljivom glasanju o davanju ili uskraćivanju podrške gradonačelniku Mimiru Mugoši, Centar za građansko obrazovanje (CGO) smatra važnim valjano rasvijetljavanje cijele ove rasprave u kojoj je bilo različitih pozivanja na principe, a suština se svodi na puku trgovinu istima.

Mnogo je dimenzija koje ostaju nerasvijetljene, ali vrijedi podsjetiti na jednu koja prilično ilustrativno razotkriva postojeću realnost ma kako se koji akteri pokušavali predstaviti.

Naime, Ustavni sud je svojevremeno odbacio Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti Odluke o gradskom građevinskom zemljištu koju je donijela Skupština Glavnog grada 2003. sa izmjenama iz aprila 2008. Ustavni sud, u svom obrazloženju, navodi da nije nadležan da odlučuje po toj inicijativi pošto je napadnuta odluka prestala da važi prije nego što je postupak ocjene njene ustavnosti i zakonitosti pred sudom pokrenut. To ne bi bilo neobično da odluka Ustavnom suda ne dolazi poslije godinu dana čekanja da aktuelni gradonačelnik prilagodi Odluku o raspolaganju gradskim-građevinskim zemljištem zakonu!

Na taj način se u odbranu Mugoše još jednom stavio pravosudni sistem, jer je indikativno da je postupanje Ustavnog suda po inicijativi odbornika, kojom je pored ocjene ustavnosti i zakonitosti predmetne odluke traženo i određivanje privremene mjere radi obustavljanja izvršenja nezakonito donijetih pojedinačnih odluka gradonačelnika o prenosu prava na gradskom građevinskom zemljištu od početka 2007. čekalo toliko dugo na razmatranje. Zakon o Ustavnom sudu propisuje da se inicijativa ispituje u razumnom roku kojim se obezbjeđuje zaštita javnog interesa i da se hitno odluči o prijedlogu za određivanje privremene mjere. , No, Ustavni sud je iz javnosti nepoznatih razloga čekao više od godinu dana da Glavni grad stavi van snage napadnutu odluku. Tako je stvorena situacija koja unaprijed opredjeljuje suštinu odluke kojom se štite partikularni, a ne javni interes.

Javnost bi trebala dobiti odgovor i od Ustavnog suda kako je moguće da se Odlukom, koja ima karakter planskog dokumenta, uređuju odnosi kada je u pitanju raspolaganje imovinom suprotno zakonu i što se, posljedično, na osnovu nje donose nezakonite odluke od vitalne važnosti za Glavni grad. **Te odluke se odnose na praktično nezakonito prodatu imovinu Glavnog grada u 2007. godini u iznosu od 18 720 000 EUR, u 2008. je to 22 864 000 EUR, a u 2009. godini 14 000 000 EUR. Ukratko, za te tri godine je gradonačelnik Mugoša nezakonito odlučivao o prodaji imovine vrijedne 55 584 000 EUR!**

Osim što Mugošu štiti Ustavni sud, ovakva činjenja su tolerisali i koalicioni partneri koji ga sad pokušavaju smijeniti i sama opozicija, sa rijetkim izuzecima, i vrijednost aktuelnih rasprava bi trebala biti u jasnom utvrđivanju odgovornosti svih aktera.

Podsjećanja radi, Statutom Glavnog grada je nedvosmisleno utvrđeno da nepokretnom imovinom Glavnog grada raspolaže i upravlja Skupština što znači da Skupština u propisanom

postupku i na način predviđen Statutom raspolaže, odnosno prenosi pravo na nepokretnoj imovini (prodaja). Istim Statutom je utvrđen obim prava Gradonačelnika koji je ovlašten isključivo da, u okviru budžetom namjenski opredjeljenih sredstava, može kupovati imovinu za potrebe Glavnog grada. Iz ove odredbe proizilazi da Gradonačelnik, kad je u pitanju imovina, ne može imati veća ovlaštenja od Statutom utvrđenih, pogotovu ne kako je to napadnutom Odlukom propisano da: "Odluku o prenosu prava na gradskom građevinskom zemljištu donosi gradonačelnik.", jer je to isključivo pravo Skupštine, utvrđeno Zakonom i Statutom.

Da se radi o originalnom tumačanju zakona i Statuta Glavnog grada što čini "novi doprinos" teoriji i praksi u ovoj oblasti govore i rješenja kojima su ova pitanja uređena odgovarajućim odlukama u drugim jedinicama lokalne samouprave, po kojima Skupština raspolaže (prodaje) nepokretnom imovinom u skladu sa zakonom i sopstvenim Statutom. Za sve druge jedinice lokalne samouprave, što je i uporedna praksa zemalja razvijene demokratije, zakonodavac je kvalitetno zaštitio jedan od najvažnih resursa (kao što je gradsko građevinsko zemljište), stavljajući ga u nadležnost predstavničkog organa. Tako se obezbjeđuje transparentnost i javnost rada, ali i odlučivanja o pitanjima od izuzetne važnosti za ostvarivanje prava građana i pravnih lica. **Istovremeno, sužava se prostor za koruptivne radnje i nesrazmjernu moć pojedinca, što nije bio slučaj u opštini Podgorica, a posljedice svi vidimo.**

Mugoša i oni koji su u Podgorici interesno vezani za njega imaju dovoljno snage da i takve principe gaze bez sankcije, a kada završe posao samo promijene odluku i time vjeruju da su izbrisali sve prethodne nezakonitosti. Na žalost, to u crnogorskom društvu i dalje prolazi, prije svega saglasnošću političkih elita, dok god sve imaju neki svoj mali interes u tome.

I, na kraju, ovdje se otvara pitanje odgovornosti nadležnog ministarstva koje nije obezbijedilo jedinstvenu primenu zakona na nivou države što je osnovni preduslov pravne sigurnosti.

Iz svega navedenog, evidentno je da se radi o teškoj zloupotrebi prava i ovlaštenja od strane organa Glavnog grada, a prije svega gradonačelnika, čije radnje za posljedicu imaju stvaranje neujednačenog i nekonzistentnog pravnog poretka u ovoj oblasti, a postoje i osnovi sumnje u štetu koja je nanijeta javnom interesu u odnosu na zadovoljenje nećijih ličnih s obzirom na netransparetnost radnji.

Nezavisno od toga kakva na kraju bude odluka odbornika o sudbini Mugoše ostaje jasna potreba da se njegovim, ali i radom drugih lokalnih donosilaca odluka, počnu baviti nadležni pravosudni i drugi organi, profesionalno i bez političkih uticaja. To bi doprinijelo i da građani imaju jasniju sliku kome su principi a kome lični interes motivirajući faktor.

Daliborka Uljarević, izvršna direktorka